

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับ และ เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลท่าหลวง อำเภอ มะขาม จังหวัดจันทบุรี โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
6. เกณฑ์การแปลผล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี รวมทั้งหมด 2,399 คน ดังนี้

ตารางที่ 5 จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลท่าหลวง (สำนักทะเบียนราษฎร์อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน 2554)

หมู่บ้าน	หมู่ที่	ประชากร จำนวน (คน)
บ้านสองขนาน	1	275
บ้านน้ำรัก	2	234
บ้านสันตอ	3	307
บ้านท่าหลวงบน	4	232
บ้านท่าหลวงบน	5	239

ตารางที่ 5 (ต่อ)

หมู่บ้าน	หมู่ที่	ประชากร จำนวน (คน)
บ้านท่าหลวงบน	6	263
บ้านท่าระม้า	7	400
บ้านทุ่งโตนด	8	449
รวม		2,399

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้จากการสุ่มตัวอย่างจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลท่าหลวง โดยใช้สูตรของ ยามาเน่ (Yamane, 1973, p. 125) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง กำหนดให้มีค่าเท่ากับ .05 โดยการคำนวณสูตร ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n คือ จำนวนตัวอย่าง หรือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ จำนวนหน่วยทั้งหมด หรือขนาดของประชากรทั้งหมด

e คือ ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่าง .05

$$\text{จะได้} \quad n = \frac{2,399}{1 + (2,399 \times (0.05)^2)}$$

$$= \frac{2,399}{6.9975}$$

$$= 343$$

เพราะฉะนั้น จำนวนของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 343 คน แต่ผู้วิจัยขอใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ 350 คน

เมื่อได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการแบ่งกลุ่มตัวอย่างแยกตามรายชุมชนด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Random Sampling) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามชุมชน} = \frac{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละชุมชน}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

ตารางที่ 6 จำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามชุมชน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนตัวอย่าง (คน)
1	บ้านสองขนาน	279	41
2	บ้านน้ำรัก	234	34
3	บ้านสันตอ	307	45
4	บ้านท่าหลวงบน	232	34
5	บ้านท่าหลวงบน	239	35
6	บ้านท่าหลวงบน	263	38
7	บ้านท่าระม้า	400	58
8	บ้านทุ่งโดนด	449	65
รวม		2,399	350

วิธีสุ่มตัวอย่างเพื่อนำมาเป็นตัวแทนของประชากรวิจัยทั้งหมด คือ การสุ่มตัวอย่างที่ไม่คำนึงความน่าจะเป็น โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาในท้องถิ่น

ตอนที่ 2 เป็นมาตรวัดแบบให้คะแนน เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ประกอบด้วยการร่วมในการตัดสินใจ ร่วมในการดำเนินกิจกรรม ร่วมในการรับผลประโยชน์ และร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน 5 ด้าน ดังนี้

- | | |
|---|-------------|
| 1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ | จำนวน 4 ข้อ |
| 2. ด้านเศรษฐกิจและด้านเกษตรกรรม | จำนวน 4 ข้อ |
| 3. ด้านคุณภาพชีวิตและด้านสังคม | จำนวน 4 ข้อ |
| 4. ด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และแหล่งน้ำ | จำนวน 4 ข้อ |
| 5. ด้านการเมือง การบริหาร และการบริการ | จำนวน 4 ข้อ |

โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด	ให้ 4 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมมาก	ให้ 3 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมน้อย	ให้ 2 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี จากนั้นนำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย กำหนดนิยาม และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี และตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่ จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามให้ถูกต้องตามแนวทางของการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่
 - 3.1 นายขนาน ศุภนันท์ นายกเทศมนตรีตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี
 - 3.2 ส.ต.อ. บรรลึง อินได้ ปลัดเทศบาลตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี
 - 3.3 ดร. พงษ์เสฐียร เหลืองอลงกต ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาจันทบุรี วิทยาลัยบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดสอบใช้ (Try Out) กับประชาชนในเขตเทศบาลตำบลมะขามเมืองใหม่ อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (Reliability) แบบ Cronbach's Alpha ได้ค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามเท่ากับ .90 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อถือได้ สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

1. ก่อนการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยซักซ้อมทำความเข้าใจการเก็บรวบรวมข้อมูลในประเด็นสอบถามตลอดจนได้ฝึกหัดวิธีสอบถามก่อนที่จะไปสอบถามกลุ่มตัวอย่าง
 2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ลงสนามเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และการเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ใช้เวลาในการดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2554 - 31 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555
 3. จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปจำนวน 350 ชุด โดยมีแผนแจกแบบสอบถามในวันประชุมประจำเดือนของแต่ละหมู่บ้าน
- ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 350 ชุด คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ และได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามซึ่งมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูล และตอบวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาในท้องถิ่น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ความถี่ ร้อยละ
2. การวัดระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี เลือกใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการวิเคราะห์
3. การเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาในท้องถิ่น
 - 3.1 เพศ ใช้สถิติ Independent Sample t - test เป็นสถิติที่ใช้ในกรณีทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวแปรอิสระไม่เกิน 2 กลุ่ม และตัวแปรอิสระเป็นระดับ Nominal หรือ Ordinal ส่วนตัวแปรตามเป็นระดับ Interval หรือ Ratio
 - 3.2 อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ และระยะเวลาในท้องถิ่น ใช้สถิติ One - way ANOVA เป็นสถิติที่ใช้ในกรณีทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวแปรอิสระที่มากกว่า 2 กลุ่ม และตัวแปรอิสระเป็นระดับ Nominal หรือส่วนตัวแปรตามเป็น

ระดับ Interval หรือ Ratio และใช้การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เกณฑ์การแปลผล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยโดยใช้สูตรหาอัตราภาคั่นดังนี้ (สุจิตรา บุญขันธ์พันธุ์, 2542, หน้า 130)

$$\begin{aligned} \text{ช่วงกว้างของอัตราภาคั่น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{4 - 1}{4} \\ &= .75 \end{aligned}$$

เกณฑ์การแปลผลระดับคุณภาพมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี โดยพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็น 4 ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น
คะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00	ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25	ระดับการมีส่วนร่วมมาก
คะแนนเฉลี่ย 1.76 - 2.50	ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75	ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด